

ЗВІТ КОМІСІЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКИМ ГРОМАДЯНАМ ЗА **КОРДОНОМ СКУ** **2008 – 2013 рр.**

Поява нової хвилі імміграції в європейські країни наприкінці 90-х років, так званої четвертої хвилі чи трудової імміграції спонукала Світовий Конгрес Українців створити відповідну комісію щоб по можливості допомогти українським громадянам, які в основному з економічних мотивів покинули рідну Батьківщину і опинились в нових для себе обставинах, почали вивчати інші мови і потрошки адаптовуватись в чужих країнах.

Основним завданням Комісії відстежувати в країнах поселення ситуацію юридичного, соціального характеру, співпрацювати з Департаментом зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва, посольськими і консульськими установами в цих країнах для забезпечення правового захисту, кращих умов перебування та координувати роботи українських громад за кордоном.

Робота Комісії проводиться з числа членів - добровольців запрошених Головою в порозумінні з Дирекцією СКУ в основному з європейських країн Італії, Іспанії, Португалії, Греції та в тісній співпраці з Комісією УГКЦ у справі мігрантів. На жаль за звітний період не вдалось залучити до роботи в Комісії з інших європейських країн, де багато проживає українських громадян, і Російську Федерацію. Через обмежені людські та матеріальні можливості Комісія зосередила увагу на підготовці листів і звернень і спілкується в основному при допомозі електронної адреси або сучасних інформаційних засобів спілкування.

Першим важливим і плідним зкоординованим заходом було залучення українських громадських організацій в європейських країнах до вшанування пам'яті 75 річниці жертв Голодомору 1932-1933 років та участь в акції «Незгасима свічка». Далі продовжилась робота в становленні суботніх українських шкіл, а саме координовано підготовлювались відповідні звернення до Міністерства освіти та науки України. Також було направлено листа президенту уряду Іспанії щодо входження України до НАТО. Незлагодженість владних структур в Україні 2008-2009 років негативно відбивалась на моральному стані наших громадян, особливо негативно сприйнято заяви і прийняту постанову №236 Кабінету Міністрів України щодо податку для українських громадян, що працюють за кордоном. Злагоджена дія українських громадських організацій Італії, Іспанії та Португалії призвели до візиту в ці країни делегації в складі Голови Держкомпідприємництва Олександри Кужель, Голови правління пенсійного фонду Олексія Зарудного та заступника голови ДПА Сергія Лекаря. Напругу вдалось згасити, але лише до 2013 року, тому що теперішній уряд знову взявся за стару ідею оподаткування українських громадян за кордоном, порушуючи тим мжнародне законодавство. Ці події підштовхнули до більш злагодженої співпраці громад та підготовки до перших парламентських слухань в жовтні 2009 року. А в серпні цього ж року Голова Комісії Юрій Чопик мав нагоду брати участь в відкритому засіданні Кабінету Міністрів делегації СКУ з Прем'єр- Міністром України Юлією Тимошенко. На зустрічі було порушено ряд питань, які чекали на вирішення вже роками, а саме підписання двохсторонніх угод між державами, а саме в Іспанії про визнання водійських посвідчень; в Португалії і Греції про соціальне забезпечення українських громадян в цих країнах, вирішення питань консульського характеру, виконання Державної програми допомоги українським громадянам за кордоном. Ці ж питання та в координованій співпраці з Комісією УГКЦ у справі іммігрантів (Голова Григорій Селещук), Павлом Садохю, Олесем Городецьким та Галиною Маслюк було внесено на розгляд Закон про трудову імміграцію. Організовано була робота членів Комісії та українських організацій щодо Закону "Про внесення змін до статті 11 закону "Про ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться на митну територію України", але Президент України В.Янукович ветував цей закон. На початку 2010 року під час візиту Міністра Закордонних справ України Петра Порошенка до Іспанії від Комісії було висловлену ряд проблем і подано відповідного листа. Слід відзначити, дякуючи цьому візиту було підписано довгоочікувану Угоду про визнання водійських прав в Іспанії. Також підписання Угоди про соціальне забезпечення в Португалії майже було підготовлено до підписання. Постійно наголошувалось на консульських питаннях, питаннях вчасного виготовлення і видачі паспортів, питання видачі паспортів для громадян України, що не мають відповідного дозволу на працю і проживання в європейських країнах, як це роблять інші держави. Голова комісії разом з членами Комісії постійно наголошували під час зустрічей з представниками МЗС щодо фінансової підтримки українських громад за кордоном і виконання положень Меморандуму з МЗС і СКУ про співпрацю. В вересні 2010 р. відбулись робочі візити Президента СКУ п. Євгена Чолія в Грецію, Італію, Іспанію і Португалію. Організацією зустрічей і перебування Президента СКУ займались Голова і члени Комісії. Президент СКУ Євген Чолій не тільки мав нагоду познайомитись з українськими громадами

країн півдня Європи, але і мав нагоду більше розповісти про роботу СКУ і заохотити до громадської роботи, зустрівшись з представниками урядів і парламентів цих країн, творячи так зване українське лобі. В 2011 році Португалії – Угода про соціальне забезпечення громадян була затверджена і ратифікована в Україні та почала діяти на території Португалії. Було направлено звернення до Міністерства праці та соціальної політики України (відповідно Постанови Кабінету Міністрів України воно є головним розробником міжнародних договорів у сфері зайнятості та трудової міграції) вести інтенсивніші переговори у сфері соціального забезпечення щодо наступних країн: соціального страхування з такими країнами як Аргентина, Бразилія, Греція, Італія, Польща, Німеччина, Румунія, Угорщина та опрацьовувати питання внесення змін до Угоди з Іспанією. Зміни щодо Угоди з Іспанією вже затверджені та чекають підпису між міністрами праці та соціальної політики. Наприкінці 2011 року під час виїзного засідання УВКР в м. Мадрид відбулось обговорення теперішніх проблем представників європейських країн, проблем сучасного стану світового українства, які були озвучені під час проведення V Світового Форуму українців. Зустрічі з Головою УВКР п. М. Ратушним, членом Президії УВКР Є.Гірником та Головою Департаменту зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва п. В. Яценківським показали реальний стан в українській державі, в справі українських громадян, що перебувають за кордоном. Практично, враховуючи сучасні кризи в європейських країнах і політико- економічну ситуацію в Україні, системної допомоги немає, є декларація добрих намірів і виконання в міру можливостей в окремих країнах Положення «Концепції Державної програми співпраці із закордонними українцями на період, до 2015 р.»

Під час зустрічі Голови Комісії в Департаменті зв'язків із закордонним українством та культурно-гуманітарного співробітництва в червні місяці 2012 року було знову піднято ряд проблем, які однакові для усіх країн, а саме вирішення соціальних питань, питань освіти за кордоном, допомоги українським громадам і асоціаціям за кордоном. Виходить так, що положення Концепції виконуються, а реально громади цього не відчувають. Також відбулись зустрічі з відповідальним працівником ДАІ МВС України п. Р. Черненком та зустріч в Пенсійному Фонді України щодо виконання Угод про соціальне забезпечення.

Після скандалу навколо школи «Дивосвіт» Голова Комісії взяв участь у зборах цієї школи і виступив зі своїми пропозиціями.

Далі продовжилась співпраця Комісії з Комісією УВКР з питань трудової міграції, з Комісією УГКЦ у справі мігрантів і робочою групою СКУ щодо Концепції державної міграційної політики та розробки над пропонуванним раніше законопроектom “Про зовнішню трудову міграцію”.

Поміж питань соціального характеру члени Комісії активно брали участь у заходах щодо сучасної ситуації в Україні, звертались до представників урядових і державних органів в своїх країнах перебування з відповідними заявами і зверненнями щодо порушення прав людини і згортання демократії в Україні. Злагоджені пікети, проведення мітингів, спільні заяви – це вияв того, що українські громадяни за кордоном готові захистити рідну Державу від усіх спроб змінити хід історії і готові боротись усіма демократичними засобами. Голова Комісії під час коротких зустрічей з Прем'єр Міністром Сербії Мірко Цветковичем, віце-президентом Європейської Комісії з питань розподілу бюджету Хоакіном Альмунія, Верховним представником ЄС із закордонних справ Кетрін Ештон та Президентом Європарламенту Мартіном Шульцом мав можливість наголосити на теперішній ситуації в Україні і звертався з проханням, незважаючи на труднощі зробити все можливе для підписання Угоди про Асоціацію України з ЄС на саміті у Вільнюсі.

Робота в Комісії добровільна і члени Комісії роблять все можливе для покращення умов проживання українських громадян в основному в європейських країнах та більш зкоординованішої роботи українських організацій в країнах перебування. Враховуючи те, що останнім часом створюються нові організації а деякі організації числяться на письмі, почалась певна компанія недоброзичливості, яка не приводить до об'єднання, лише до байдужості і відчуження колись дуже активних членів громад. Тут важлива ще більша праця членів Комісії, щоб побороти ці тенденції.

Робота усіх громадських організацій та інституцій повинна бути направлена щоб:

- робота уряду не залежала на фінансовій допомозі, яка буде потім добре рекламована, а на щирій, прагматичній і юридично виваженій політиці щодо українських громадян за кордоном, відповідальності парламентаріїв, політиків в прийнятті рішень, які покращать і допоможуть нормально почувати себе в чужій державі, а в Україні розвитку і утвердження вільного, демократичного свідомого суспільства, поваги якої так бракує в нашій Україні.
- діяльність громад була щирою, безкорисливою, щоб власним прикладом залучати людей до громадської роботи і таким чином творити основи міцного суспільства, адже злагодженість і єдність в українських громадах, співпраця і повага допоможе впливати і на державні структури країн перебування і в сучасних умовах в яких перебуває велика кількість громадян поліпшиться моральний і психологічний стан наших людей. Навики,

здобуті в цій важливій справі допоможуть при поверненні в Україну допомогти збудувати знизу сильну основу суспільства, яке буде реагувати в майбутньому всіма демократичними засобами, якою б влада не була.

Юрій Чопик,
Голова Комісії допомоги українським громадянам за кордоном